

Guds rike er kommet nær

”Fra da av begynte Jesus å forkynne: ”Vend om, for himmelriket er kommet nær!”¹ Slik summerer evangelisten Matteus Jesu budskap. Himmelriket eller Guds rike var det sentrale begrep i Jesu forkynnelse. ”Han underviste i synagogene deres, forkynnte evangeliet om riket og helbredet all sykdom og plage”.²

REIDAR PAULSEN
erlingthu@gmail.com

Det stopper ikke med det. I følge Jesus selv var det det samme riket som skulle forkynnes også etter hans død og oppstandelse og himmelfart, ja, like til han kommer igjen. ”Og dette evangeliet om riket skal forkynnes i hele verden til vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme”.³

Jesus selv fortsatte å undervise om Guds rike etter sin oppstandelse: ”I førte dager viste han seg for dem og talte om det som hører Guds rike til”.⁴ Evangelistene forkynnte det: ”Men da de fikk tiltro til Filip, som forkynnte evangeliet om Guds rike og Jesu Kristi navn, lot de seg døpe, både menn og kvinner”.⁵ Det samme gjorde apostlene: ”Uhindret og med stor frimodighet forkynnte han (Paulus) Guds rike og underviste om Herren Jesus Kristus”.⁶

Det som i våre oversettelser heter ”rike”, er altså et hovedbegrep i Bibelen. Det greske ordet er *basileía* som betyr kongedømme, kongerike, herrevælde, suverenitet. Et slikt rike forutsetter en konge! Konge heter på gresk *basilevs*, og det er enkelt å se av selve ordene at riket Jesus forkynner ikke kan tenkes uten en konge. På engelsk har vi noe av samme ordmessige sammenheng: *kingdom* og *king* hører sammen.

DU SIER DET, JEG ER KONGE

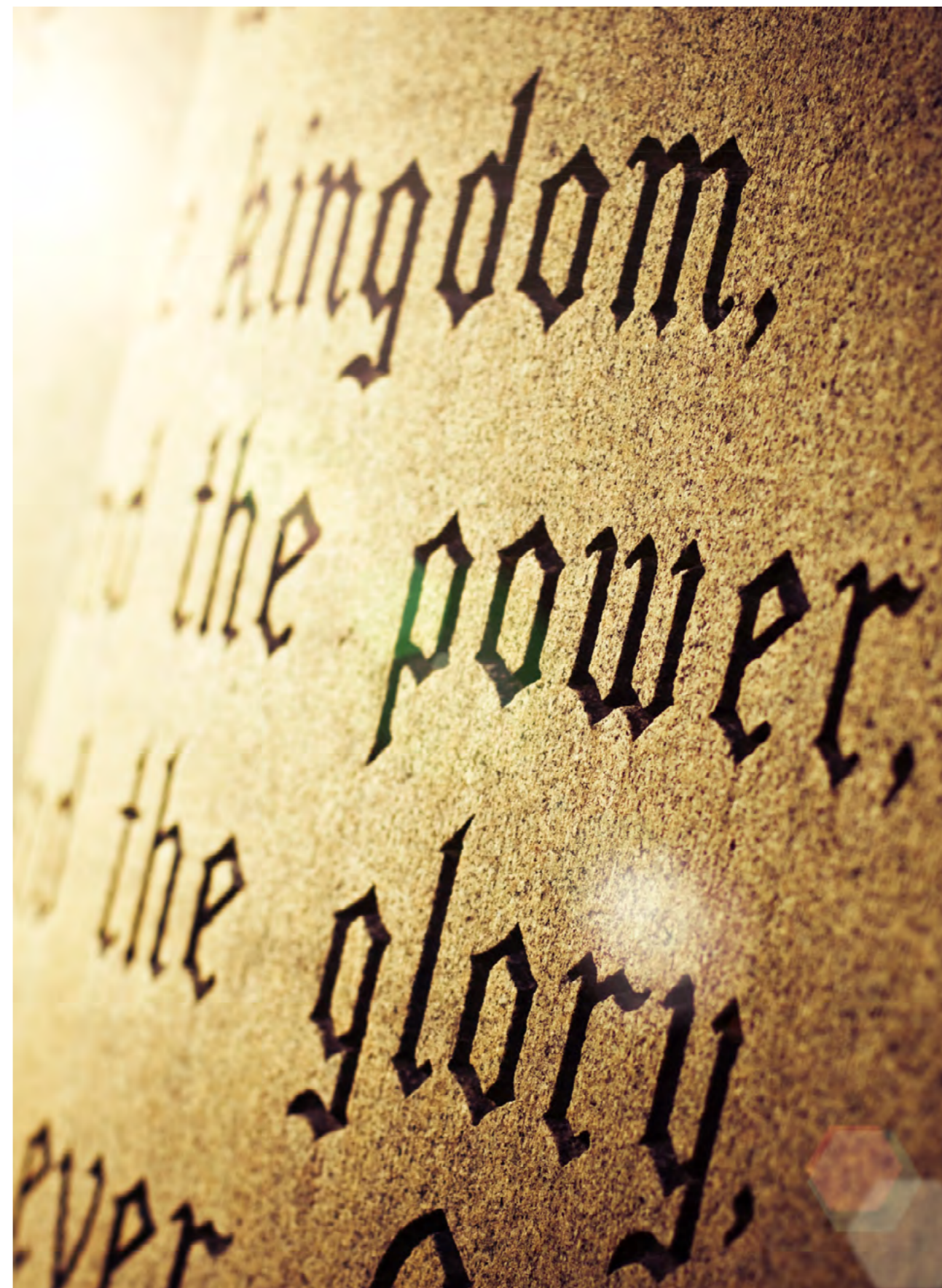
Når evangelisten Johannes skildrer samtalen mellom Jesus og Pilatus, knyttes riket og kongen direkte sammen. ”Jesus svarte: Mitt rike (*basileía*) er ikke av denne verden. Var mitt rike av denne verden, da hadde mine tjenere kjempet, så jeg ikke skulle bli overgitt til jødene. Men nå er mitt rike ikke av denne ver-

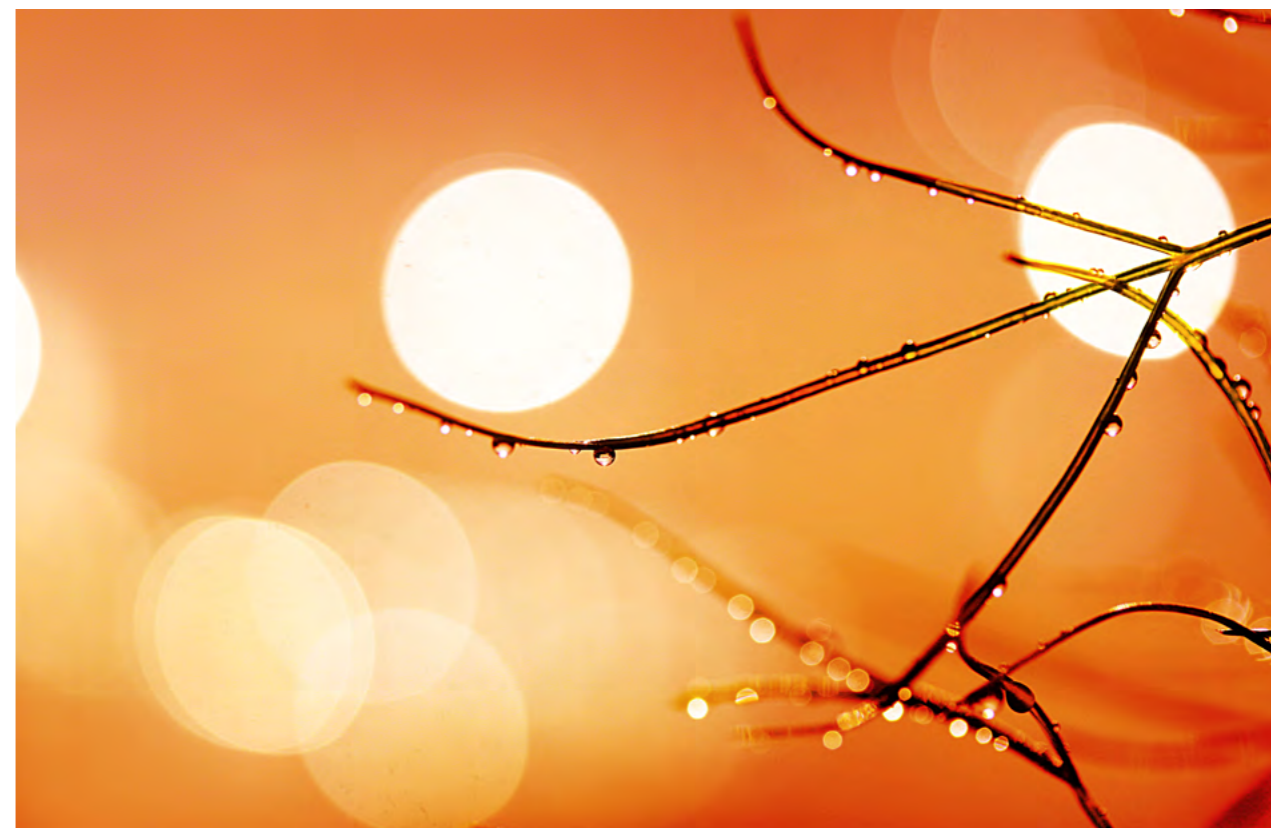
den. Pilatus sa da til ham: Men konge (*basilevs*) er du altså? Jesus svarte: Du sier det, jeg er konge”.⁷

Det riket Jesus forkynnte, er et kongedømme som skal fullendes med en ny himmel og en ny jord der Gud skal herske uten begrensninger. Det skal vi selvsagt forkynne! ”Etter hans løfte venter vi på en ny himmel og en ny jord, hvor rettferdighet bor”.⁸

GUDS RIKE ER KOMMET NÆR

Men det radikalt nye er at dette Gudsriket, dette himmelske rike, er kommet nær. Det er virksomt her og nå – i evangeliene der hvor kongen, Jesus, var – og der dem han gav myndighet, var og virket. De fikk oppdraget. ”Han kalte sammen de tolv og ga dem myndighet over alle onde ånder og makt til

å lege sykdommer. Så sendte han dem ut for å forkynne Guds rike og helbrede syke”.⁹ ”Siden utpekte Herren syttito andre og sendte dem ut foran seg, to og to, til hver by og hvert sted som han selv skulle besøke. ... Helbred de syke der og si: ‘Guds rike er kommet nær til dere!’¹⁰

Det er som om Jesus som den salvede frelseskongen og de han utpeker, alt før hans død og oppstandelse og himmelfart, trekker på den autoritetskontoen som Gud Fader vet skal fullt ut innbetales når Jesus nagles til korset.

MEN DERE, HVEM SIER DERE AT JEG ER ”Da Jesus var kommet til traktene ved Cæsarea Filippi, spurte han sine disipler: Hvem sier folk at Menneskesønnen er? De svarte: Noen sier døperen

Johannes, andre Elias, andre igjen Jeremia eller en av profetene”¹¹

Men han er så mye mer! ”Han sier til dem : Men dere, hvem sier dere at jeg er? Da svarte Simon Peter og sa: Du er Messias, den levende Guds sønn”.¹²

Han er hammasiah - den salvede. Han er mesiah Yaweah - Herrens/Jahves salvede. Han frelses- og befrielseskongen som profetene hadde forkynt, han som Gud skulle sende dem. Den grunnleggende bekjennelsen på jødisk mark er en bekjennelse av kongen: ”Jesus er Messias.”

På gresk heter den salvede ho christos. Kristus sier vi. Apostlene som virket utenfor jødisk sammenheng, måtte oversette ordet fordi der hadde en ikke

hadde med seg arven fra GT om hva ”den salvede” betydde. Det var andre som ble salvet på gresk mark. Men for oss, som ikke er verken jøder eller grekere, kunne det vært en fordel om vi i våre oversettelser hadde hatt den norske formen av Messias fremfor den greske formen Kristus.

Men ordet er med oss i rikelig mål. 304 vers i NT har det med. 72 ganger står det ”Kristus Jesus”, da er Kristus å regne som tittel, og 72 ganger står det ”Jesus Kristus”, og mange mener at da er nesten Kristus blitt mer en del av navnet enn en tittel (er det ikke slik vi ofte bruker det?).

JESUS ER HERRE ”Hvem sier dere at jeg er?” På jødisk mark var den grunnleggende bekjenne-

lsen: ”Jesus er Messias.” På hedensk mark er ikke bekjennelsen en direkte oversettelse: ”Jesus er Kristus.” Hva er det erstattet med? ”For dersom du med din munn bekjenner at Jesus er Herre, og i ditt hjerte tror at Gud oppreiste ham fra de døde, da skal du bli frelst”.¹³ ”Derfor kunnngjør jeg dere at ingen som taler i Guds Ånd, sier: Forbannet er Jesus! - Og ingen kan si: Jesus er Herre! - uten i Den Hellige Ånd”.¹⁴

Eller vi kan finne en kombinasjon som skal brukes på den dag hver skapning skal bøye kne og ”og hver tunge skal bekjenne at Jesus Kristus er Herre, til Gud Faders ære”.¹⁵

Kyrios er det greske ordet, og det betyr herre, hersker, konge. I Septuaginta, den greske oversettelsen av GT, brukes ordet 9000 ganger, først og fremst for

det høyhellige gudsnavnet JHWH, Jahve. Det brukes 700 ganger i NT. Og jeg siterer fra Studiebibelen:

”Kyrios er det hyppigst forekommende navn på Jesus Kristus ... Tittelen brukes i absolutt og guddommelig mening om Jesus. Jesu tittel som Herre, respektive Herren, er i NT en tittel som vesentlig refererer seg til den opphøyde og herliggjorte Kristus. Det er en tittel som Gud har skjenket ham som lønn for hans frelsesverk.”

Apostelen Paulus bruker sjeldent ordet basileia – rike. Men saken er til overmål klar. For han har mer å si om kongen enn nesten noen andre, men han kaller ham helst for Herren (275 ganger bruker han ordet kyrios).

Ser dere at denne kongen, messiasen, Herren – er den vi skimter gang på gang i misjonsbefalingene?

I Lukasevangeliet omtales han som Messias og at det er i hans navn (Messias-navnet) det skal forkynnes? Men ikke minst i Matteus-versjonen er alt rammet inn av majesteteten, han som trådte frem og sa: ”Meg er gitt all makt i himmel og på jord”, og som kunne love at han skulle være alle dager inntil verdens ende. Og ikke bare det: Han skal presenteres som suveren Herre for alle som skal disippelgjøres: ”Lær dem å holde alt det jeg har befalt dere.” Hvis bekjennelsen er at Jesus er Messias eller av Jesus er Herre, er dette den logiske følgen av det.

Er han Herre, skal han vel lydes?

09 Luk 9;1-2
10 Luk 10;1-9

11 Matt 16;13-14
12 Matt 16;15-16

13 Rom 10;9
14 1 Kor 12;3
15 Fil 2;11